

СТАНОВИЩЕ

От проф. д. н. Венцислав Димов Димов

Относно кандидатурата на гл. ас. д-р Михаил Тодоров Луканов

По конкурс за академичната длъжност „доцент“ по 8.3. Музикално и танцово изкуство
(История на популярната музика)

За нуждите на сектор Музика при Института за изследване на изкуствата, БАН; обявен
в „Държавен вестник“, бр. 65 / 12.08.2022 г.

За кандидата и документацията

Единствен кандидат по конкурса е гл. ас. д-р Михаил Луканов, който, според представените документи, отговаря на общите условия за участие в конкурсната процедура по реда на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за изследване на изкуствата, БАН. Представени са всички необходими и изисквани според ЗРАСРБ и Правилниците документи и материали, които процедурата изисква. Според подадената справка за наукометрични показатели, кандидатът покрива националните минимални изисквания за академичната длъжност „доцент“.

В този конкурс гл. ас. д-р Михаил Луканов кандидатства със следната продукция: 1 монография (хабилитационен труд – показател В 3); 1 монография (не е хабилитационен труд – показател Г 6); 1 книга (публикувана на базата на защитен дисертационен труд, ОНС „доктор“ – показател Г 7); 1 статия, публикувана в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация (показател Г 8); 5 статии, публикувани в специализирано издание в областта на изкуствата (показател Г 9); Сред доказателствата, освен посочените авторски текстове, са приложени цитирания и рецензии (общо 10 – показатели Д); 3 участия в научни проекти (1 международен – показател Е 23; 2 национални – показател Е 22); 3 награди на конкурси за творчество, дадени от национални професионални форуми и организации (– показател Е 30). Според подадената справка за наукометрични показатели, кандидатът покрива националните минимални изисквания за академичната длъжност „доцент“ (Минимален брой точки съгласно Таблица 1 от ППЗРАС в Република България – 360; кандидатът отчита и доказва 685).

Научноизследователска дейност

Представената научна продукция в конкурса за „доцент“ отговаря на изискванията на конкурса като профил на разработваната проблематика и количество. Автосправката за приносите на кандидата сочи такива в четири тематични групи: 1) Музиката на арената на българския цирк (от началото на XX век до 80-те години на столетието); 2) История на популярната музика в България през първата половина на XX век; 3) ФСБ и прогресив рок в България; 4) Отделни музикалнотеоретични и естетически аспекти на популярната култура.

Михаил Луканов кандидатства за конкурса с монографията (хабилитационен труд – показател В 3), която е основен труд в посочената първа тематична група: „Музиката на арената на българския цирк“. De Artibus Monographiae № II, Институт за изследване на изкуствата, БАН, 2020. По темата за музиката в българския цирк кандидатът представя още две публикации: „Virtuosity and the Circus Arena“. – В: ИЗКУСТВОВЕДСКИ ЧЕТЕНИЯ (Мотиви, модели, ескизи) Тематичен рецензиран годишник за изкуствознание в два тома, 2020, I-II, Институт за изследване на изкуствата при БАН; и „Оркестри и диригенти под купола на българския цирк“. АртДиалог, Брой 3, 2018. Монографията (общ обем 200 страници, от които 128 – основен текст и 72 – приложения и литература) съдържа богата емпирична информация за хронологията на българския цирк, проследява се развитието на музиката в него. Предложени са нови интерпретации на социокултурните аспекти на цирка у нас – неговата роля като „сцена“ и „убежище“ за българския джаз в първото десетилетие на социалистическия режим; виртуозността като специфична форма на „музикална акробатика“, специфична за цирковата арена. Ценен принос са приложените към изследването 8 интервюта с дейци на цирковата музика, осъществени от автора през 2018 г. – те допълват издирената от литературни и интернет източници информация, въвеждат данни, факти и имена, но също така добавят шрихите на биографичните разкази и личната рефлексия на участници в събитията. Хабилитационният труд и двете статии по темата за цирковата музика осветяват малко известна част от развитието на популярната музикална култура в България; аргументират тезата, че цирковото изкуство стимулира развитието на определени музикални практики и стилови ориентации.

Кандидатът предлага за участие в конкурса още две монографии. Първата, публикувана на базата на дисертационния му труд, е „Конвенция и иновация в българската рокмузика: върху опита на ФСБ (ИИИЗк, 2018). Тя, заедно с приложената статия „Рокмузиката като иновативно явление“ (Българско музикознание, 2012, №1) изследват

развитието и културната роля на рока в България през 70-те и 80-те години на XX в., като се фокусират върху музиката на една от емблематичните български прогресив-рок групи „ФСБ“ (Формация „Студио Балкантон“).

История на популярната музика в България през първата половина на XX век е проблемното поле, което основно разглежда третата представена в конкурса монография на Михаил Луканов: Мильо Басан - Живот и творчество (Институт за изследване на изкуствата, БАН, 2017). Към тематичното ядро, ориентирано към по-ранните етапи на популярната музика в България през първата половина на XX век, се включват и три статии в списание „Българско музикознание“: „Бележки към песните на Мильо Басан“ (Българско музикознание, 2014, №1); „Музикалното наследство на Асен Овчаров в българската популярна култура“ (Българско музикознание, 2020, №2) и „Кратката форма в музиката и българския шлагер през 30-те години на XX в.“ (Българско музикознание, 2016, №1). Монографията е първата, посветена на Мильо Басан – композитор, цигулар и бенд лидер. В нея, като се използват архивни материали от Архива на БАН за неговите репертоар и музикална практика, и чрез анализирането на най-популярните творби на Басан, се извежда ролята му на създател на песни и аранжimenti, чертаещи тенденции в българската популярна песенност и подсказващи вътрешната динамика и приемственост на музикалните процеси в България. Публикациите в това тематично ядро осветяват приносите в развитието на шлагера в България на Басан, но и на Йосиф Цанков, Стоян Миленков, Якоб Голдщайн (Джиб), Алберт Пинкас и др.; както и отношенията джаз-шлагер-танцова музика през 30-те и 40-те години, отношението на новата социалистическа власт към джаза в края на 40-те и началото на 50-те години на XX в.

Четвъртото ядро от текстове на Луканов осветява някои музикалнотеоретични и естетически аспекти на популярната култура. Става дума за две статии: „За авторството в популярната музика през погледа на Уил Стро“ (Медиалог, № 10, 2021) и „Музикалната креативност през погледа на Джейсън Тойнби“ (Медиалог, № 2, 2018). Двата текста типологично са реферативни, доколкото представят възгледите на англоезичните автори Уил Стро и Джейсън Тойнби в техни ключови текстове, допълнени с лична интерпретация на въпросните понятия чрез конкретни примери и анализи.

Изследователска и художественотворческа дейност в областта на изкуствата

Изследователската дейност при д-р Михаил Луканов се преплита с научно-приложни активности и артистична работа като композитор. Освен посочените по-горе оригинални научни приноси, кандидатът документира в таблиците си активни участия в научни проекти: 1

международен и 2 национални. Посочени са 3 награди на конкурси за творчество, дадени от национални професионални форуми (фестивали и конкурси).

Заклучение

Цялостната дейност на кандидата, неговите изследователски и научно-приложни постижения и приноси, представени в документацията по конкурса, показват, че гл. ас. д-р Михаил Луканов е изследовател с утвърдено място в музикалните науки и по-конкретно в изследването на популярната музика в България. Неговата кандидатура отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, както и на специфичните изисквания към кандидатите за заемане на академични длъжности, приети от Научния съвет на Института за изследване на изкуствата, БАН. Това ми дава основание да дам положителна оценка на д-р Луканов като кандидат в конкурса и да предложа на Научния съвет на ИИИЗк да го избере на академичната длъжност „доцент“ по 8.3. Музикално и танцово изкуство (История на популярната музика). Този избор ще има положителен ефект върху развитието на Сектор „Музика“, респективно ИГ „Музикална култура и информация“, и на Института за изследване на изкуствата, БАН.

София, 7 януари 2023 г.

проф. д. н. Венцислав Димов